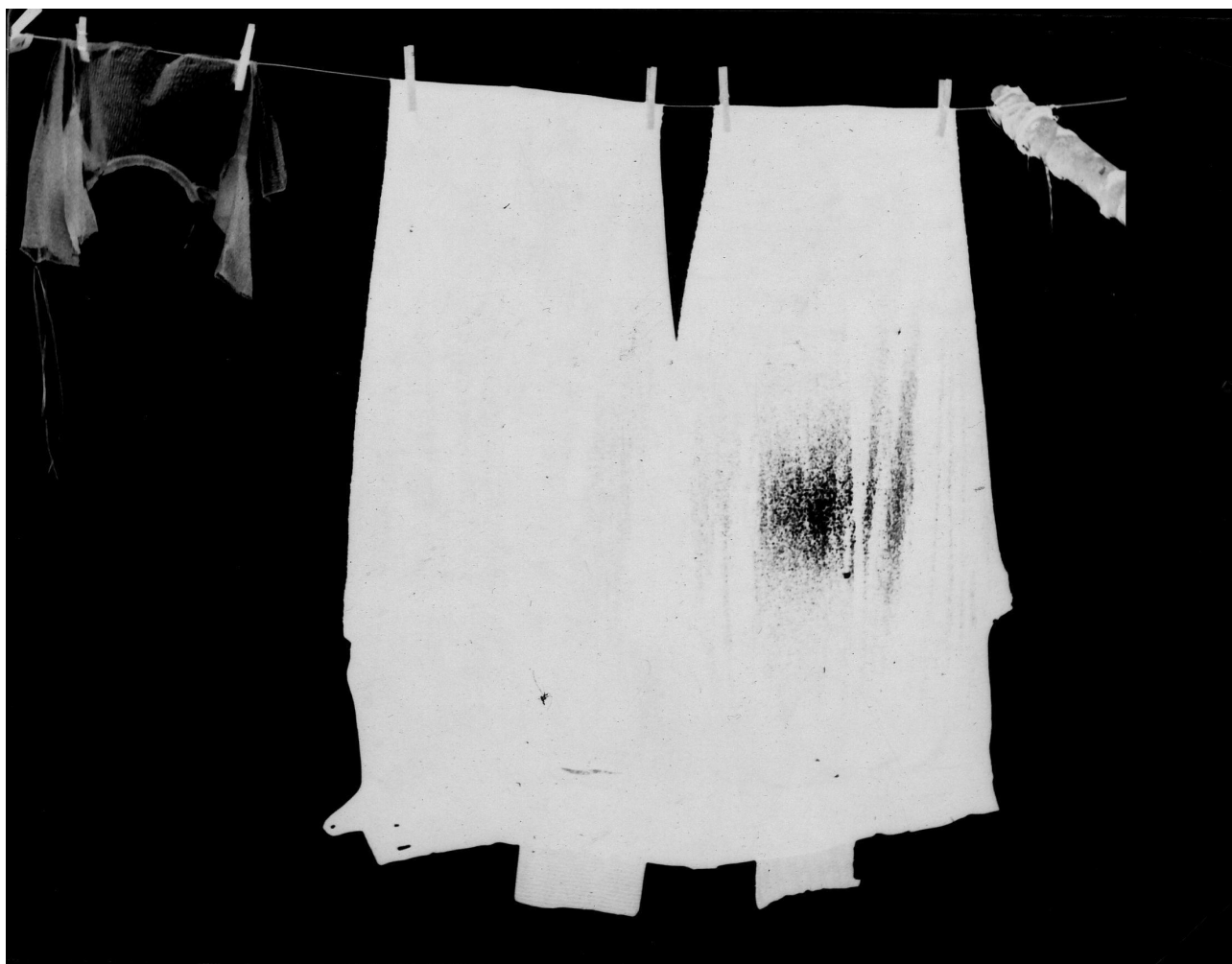

Cseke Gábor

Nadrágomon fekete folt

*Ajánlom ezt a kései verskötetet
kedves barátomnak, Pusztai Péternek,
a lírai groteszk kiemelkedő képi mesterének*

Tartalom

Mindent tudok
Valami dallam...
A kanyarban
Két törpe...
Mesés gulyám
Ezeridegen
Valaki tovaúszik
Búvóhely
Hóba írt vadnyom
Fegyverpucoló
Adásvételre készen
Nadrágomon fekete folt
Menekülés közben
Mélybe siklás
Érintések
Míg a kokárda el nem koszlik
Voltnincs magnólia
Eső, vihar idején
Vasárnapi promenád
Ténfergő éji séta
Akadozó kerék
Kifulladt sípok
Fának dőlve
Az utolsó hagymahéj
Kutyalélek
Csonk
Sohanapján
Bója a szavak tengerén
Egy nap a véletlenben
Fényözönben
Szomszédolás
Hamis fényjelek
Kézcsók
Iszkoló
Látni a semmit
Cinkos gyülekező
Úrszemét

Április elseje a Hyde Parkban

1. Derűre ború
2. Kit látnak szemeim
3. Kopott feketében
4. Várakozás
5. Leprasziget
6. Csöndüzenet

KÉP-telen szövegek

TALPALATNYI
MEGOSZTOTT MAGÁNY
A REMÉNY KÖNYVE
ETTŐL EDDIG
KÉK PILLANAT
UTOLSÓ ÚT
JELENÉS
AGYAG-OTTHON
NAGYAPA
GÓBÉ SIVATAG
RÖPPÁLYA
ILLATOK EMLÉKEZETE
SZITAFÉNYKÉP
PÁRBESZÉD ÉGI HATALOMMAL
AZ ÓRA KÖRBEJÁR
TORBAN
KAKUKKSZÓRA
ÚTFÉLEN
FÉNYSZÜRET
SIKÁTOR
VÍZSZINTESEN
FATEMPLOM SZELLEMEI
SÁRIG VIRÁG LÁMPÁI
A KERTI PADON

*

A fedőlapon Pusztai Péter fotója

Mindent tudok

Mindent tudok és semmire nem emlékszem
ami gyűlöletre gyúlna bennem
mosolyba roskadva nézem a levegőben
hogyan kavarnak a havazás
viháncos pelyhei és nem vitás
közös a sorsunk egyszer
te is megérted

Valami dallam...

...szüremlik át a tájon
a szél hátán jön
éppen csak megtalál s már
el is úszott mint az ökörnyál
lebegve észrevétlen
s nem tudod eldönteni
kutyák hálaéneke amit hallottál
vagy a farkasok dala

A kanyarban

a hóban a nyomok
a vizeletfoltok a hányás a vér
a szögesbakkancs szigorú rajza
botorkálj csak te tétova lélek
tudod-e hová igyekszel
vagy csak úgy mész bele
a fehér végtelenbe
lázasan kérded: hol a kanyar
az a qrva kanyar
és egyszer csak meglátod

a Folyót

Két törpe...

...strázsál egy kis butik
nagy ajtaja mentén
egy jobboldali törpe
fekete sipkával
míg baloldali társán piros satyak
a jobboldali bal kezében
agyagtálat kínál
a baloldali jobb kezében
ugyanolyan tálat tart
– tessék, tessék!
a tálakban csikkek gyűrt sorsjegy almacsutkák
tetejükön egy ujjnyi hóval

Mesés gulyám

volt nekem egy mesés gulyám
elúszott egy hejehuján

azóta csak nézek bután
s hajtogatom:
édes gulyám
kedves gulyám
nem élhetünk nadragulyán

gulyást főzünk nyakra-főre
kerül mellé némi lőre

mesés gulyám foszló álom
azóta is szánom-bánom

Ezeridegen

kiskapu mellett a kispadon
ülök a falu nagy öregje
a fogahullató oroszlán

nicsak, milyen nyugodtan elidőzik most
ez a hajdani izgága
minden lében kanál

a robogó idő még visszanéz rá a kanyarból
kicsi görnyedt figurát lát
naftalinszagú ezeridegent

Valaki tovaúszik

kapitány meredten nézi a naplementét
miután napfelkeltét már látott
nem is egyszer

kapitány fura egy szerzet
szeret magában elidőzni a fedélzeten
míg legényei a parton kujtorognak

harmadik napja várja őket vissza
sehol senki a hajótestet
a hullámok ide-oda pofozzák

míg az éj beleroskad a vízbe de lehet
hogy a tenger az mi előzőnli a távoli eget
a bójákon túl valaki tovaúszik

vissza se néz
mintha
örökre

Búvóhely

pompás búvóhely ez a pusztaságnak álcázott tér
itt ácsolják megállás nélkül fából a vaskarikát
míg szívünket hosszan ringatja a semmi göcsörtös ága

itt akár tövig is rághatom a körmöm nem szól meg senki
nincs ennél nagyobb ünnep mióta csak
e névtelen tanyára száműztem magam

hol a virágok akárha kávéházban
locsognak-fecsegnek az életről
mint a túlélés nagymesterei

hallom őket éjszakánként
s míg mondogatnak már gurulnak is szanaszét nyikorogva
a cigánykerekező vaskarikák

Hóba írt vadnyom

felhő ül felhő hátán
ki van felül ki alul
sörbe fojtott malátán
hízik ma fent az Úr

haja enyém lehetne
ritkás és oly fehér
hogypírját elfeledve
színét vesztí a vér

folyna s épp csak szivárog
már-már elapadó
tollam is elérte az átok
kifogy a tinta fogy a szó

hóba írt vadnyomon lépve
némaságom még rádtalál
menekülj tőlem e képbe
mely előbb-utóbb összeáll

Fegyverpucoló

„mit sütsz kis szűcs”
interjú kérdéseken töröm a fejem
mintha csak fegyvert pucolnék egy sarokban
olykor lopva a csőbe tekintve

„sós húst sütsz kis szűcs”
történeket válogatok éles lövéshez
– nem ölnek de célt érve
mélyre hatolnak és még azután is felsajognak
hogypvergődve sorsodon tépelődve
a torkolattűz izzó fénykörében
megadtad rájuk a választ
vagy valami hozzá hasonlót

Adásvételre készen

hónom alatt megkopott koponyámmal
ezzel a jóformán bedöglött kakukkos órával
jelentéstételre ím előálltam

és a küszöbön túl
illő távolságban
arra vártam
hogym valaki aki okosabb nálam
odalép hozzám átvenni
ami még megmaradt elmém szikráiból álmaiból
koponyám jól megrázza
hadd lássa
mennyi az ennyi
– és megveregeti a vállam.

de hiába várok nem jön oda senki
s a maradékot sincs hová letenni...

Nadrágomon fekete folt

történt hogy az egyik nyáron
felvettem a vászonnadrágom
hordtam reggel hordtam éjjel
versenyt lobogott a széllel

tavasz végén belébújtam
őszig le nem került rólam
jártam vele zsenge fűben
térdig sárban bozóttűzben

zászlóm volt és könnyű sátram
messze rókított a nyárban
előbb feslik később foszlik
elől-hátul csendben koszik

nem is fehér bezzeg-szürke
én sem vagyok rá túl büszke
múlik a nyár hát kimostam
bágyadt napon szárítgattam

s még rám simul látszik rajta
amolyan egy-nyári fajta
de szolgálva is robotolt
nadrágomon fekete folt

Menekülés közben

álomban párizsban jártam.
álmaim teljesen szabadok.
álomban nincs szabadabb nálam.
könnyed vagyok és szaladok.

az éjjel rémei is csak álmok
– döbbenek rá, újra és újra.
menekülés helyett megállok
és kifekszem az országútra.

párizsból tavak mélye lesz.
a tófenékből izzó láva.
dúlt ágyam mélyén ébredek
a megváltó hajnalra várva.

Mélybe siklás

innen
a hegyek nagyszerű karéjáról
már csak lesiklani lehet

a lejtő rám vár
alám fekszik
tökéletes elnyúló szerető

mindjárt kiderül mennyire
szeret ő
amikor 80-100-zal robogok
a mélybe

sílécem megvezet
ne feledj engemet
míg az irányt tartom

érezem a kezedet
betűn az ékezet
s azon túl nincsen
pardon

Érintések

látod a harkályt
ott a fán
miként kopogtat

megszállottan
keres-kutat utánad
minden amit megérintettél
életedben
akár
egyszer is

egy ajtó kilincse
anyád emlője
svájci bicskád
hullott almák szeszes illata

Míg a kokárda el nem koszlik

(Hármas vers barátom JA-díjára)

1.

köreidet ím megfutottad:
versedből mindig az élet szólalt
s esküdt híveként a valónak
elszegődtem hű olvasódnak

2.

drága barátom ezt a díjat
néked adják de mások kapják
akik majd elégedetten tisztálkodnak
a klozetben a sok gratulától
és kézfogástól bágyadtan
kik ma is kegyet gyakorolva
próbálnak fontosnak látszani
az ünnep gondosan beosztott perceiben
míg csak a kokárda el nem koszlik

3.

a te megérdemelt díjad Attilától
bármikor átveheted saját kezűleg (s.k.)
mint csősz az érett dinnyékre úgy vigyáz reá
reggel vagy alkonyatkor menjél
olyankor maga is versre gondol
és minden költőt jószívvel (f)elismer
kokárda nélkül is

Voltnincs magnólia

mikor a szépség elvirul
s ahogy az ember haja hull
úgy omlik a sok szíromlevél
mintha dézsából öntenék
és nincs megállás szakad az égből
záporozva a sok pörgéstől
saját ravatalát sikerül beborítania
– búcsúzik fergeteges iramban
egy hűtlen
voltnincs
magnólia

Eső, vihar idején

Repülnek az éjszaka hangjai
keringve
fejünk fölött
a völgyben
ahogy a hullámok terjednek
cseperésző eső
idején

és

repülnek máris a csókok feléd
de célt sose érnek
mert oly elérhetetlen vagy
mint egy világítótorony
őre a magasban
hullámok fölött
tomboló
vihar idején

Vasárnapi promenád

Vasárnap délelőtt
szembesétált velem egy
bányarém
sebhelyes arcán
zsírosan fénylett
a krém
köszöntünk egymásnak
szép jó napot
de egyikünk se emelt
kalapot
mert neki csak egy koszos
sapkája volt
én pedig félig eleven
de inkább holt
voltam
úgy néztem meredten mint loholt
tova
s még sokáig hallatszott
összekoccanó
foga

Ténfergő éji séta

Elekes Ferenc képes könyvének lapozgatása után

Setétlő éji órán a hold szépen süttött
s a toronyóra lustán tizenkettőt ütött,
szellemek ideje ez, oly furcsán süttött a hold
lelakatoltan szunnyadt valamennyi bolt
szemem felpattant – talán le se csukódott?
csak méregettem a fentről tündöklő égi foltot
mintha először látnám araszolt a falon
a kandi fény-nyalábban csakis azt láthatom
amire ő kíváncsi amerre útja tart
akár a hömpölygő folyóé, s magam voltam a part.

Végigpásztáztunk együtt minden zeget-zugot
ő volt itt a vendég nekem a gazdaszerep jutott
a fény nyomát követve ahogy egy holdkóros halad
nem láttam egyebet csak mindenütt falat
és rajta sok-sok képet mely az esti lapozgatás során
szemem elé került most itt volt mindahány
szépségükkel betelni sehogy se tudtam én

amíg a hold hanyatlott s szürke hajnali fény
szüremlett a szobába hol ma is tűnődve várom
hogy tán kiderül egyszer: valóság volt vagy álom
ténfergő éji sétám annyi szépség között
amit e könyv elém tárt mikor a hold sütött

Akadozó kerék

ülök a kádban. a víz meleg.
fölötte gőz lebeg.
de te most ülj lazán!

kányádit olvasok. kedvelem.
elképzelem: milyen lehet az, mikor a költő
nyugdíjazza magát.
eddig itt volt közöttünk.
holnaptól tán odaát
szagolja alulról
az ibolyát?

azért kíméli magát?
lejárt volna a rugója? kifogyott képből-szóból?
ennek csakis ő a megmondhatója.

elhallgatott.
épp most mikor szabadon szólhatott

akár egy jámbor vízimalom
mely máról holnapra leáll
és lapátkerekén nem muzsikál a zsilip
lágyszíve
lisztje nem poroz a betűző fényben
hallgat a szomszéd kutyája
nincs kire morogni
az éjben.

loccsan a víz.
a gőz bőrömrre lecsapódik.
a könyvet becsukom.
kányádi verse még bennem él.
hogy meddig, nem tudom.
egyre nehezebb a fej. a toll.
meg-megakad a lendkerék.
néha begorombul.
máskor nyikorog: elég!

Kifulladt sítók

mondják szentgericén:
egy orgonasípba fészkelő madár
azon kapta magát
hogy minden oldalról körbezárt
fogoly

valahányszor próbált fölrepülni
kihasított egy-egy sítót
az pedig őt sebezte meg

a madár belepusztult
az orgona berekedt elnémult

most az jár az eszemben vajon
nem én voltam-e az a madár
a sípba telepedő
betolakodó
s a bosszút álló gyilkos orgona
a vers bomlott szelleme

vergődök szállnék
s a kifulladt sítók olykor még felhörögnek

Fának dőlve

Állok a fának dőlve
és elmélkedem

szép fa jó fa
csupa lomb csupa csicssergés csupa rejtek
szeretem

igazából nekiszédültem
meglódult velem a föld
lábamból kiszaladt
minden erő

szerencsém volt a fával
mostanig csupa szerencse övezte utam
hiszen még élek

a fának dőlve
ring fölöttem a dél árnyéka
jobbra-balra
részeg világ nyughass
nyughass

a napverte úton túl
már a dagadt lábú
délután vánszorog

estig
hazabotorkál

Az utolsó hagymahéj

minden egyes fölfedett titkom
egy-egy lefejtett réteg
sorsom hagymájáról

körülöttem minden
hagymahéj
térdig járok benne

úgy tűnik
már a hagyma szívéhez értem
de odabent még mindig feszül
valami

Kutyalélek

(Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy Debi...)

Valahol felbúgott egy hívó hang: hahó!
Hová-merre készül e furcsa nő?
Ajka szélén megalvadt vérpatak,
mosolya ettől kába, réveteg,

és akkor hopp, egy élesebb kanyar,
a szájban csomósodó nyál fanyar
ízét érezni, vagy csak rémlik talán,
mint villámlás rombadőlt ház falán.

Ha nem volna köztünk e résnyi hiány
ha biztos lehetnél, hogy jó az irány,
ha tudnád, hogy a lélek lélekre talál,
ha biztosan megérteném, amit kiáltanál,

de minden úgy inog most, zavaros és suta,
jajgatni kellene, de bennünk egy kutya
lelke nyüszít, kapar, idegesen csahol,
míg az a furcsa nő messze jár valahol...

2011. június 8.

Csonk

egykor úgy rágicsáltam kínlódva
elmélyülten a lábam
nagyujját
mint most
míg ezt leírom
a ceruza végét

a vers csak késik
– hol az a láb?
Csak rájuk nézni is szánsalom
mindkettő
roskatag lüktet nyilallik
csupa merevség feszülő duzzanat
rajta kék-fekete visszér
vitézkötése

szájamig többé már biztosan
nem emelem

csonkra fogyott
ceruzám is
bevallom
csupa reszketés

Sohanapján

vihar vihar vihar
és szél és záporosó

hazaballagni van még
valamennyi erő

a villám a mennydörgés
csupa szigor
dühöngő fenyegetés

egy ablak mögül
minden olyan akár egy visszajátszott
izgalmas történet utáni nevetés

még akkor is ott is
április bolondja júniusban
időzítve

sohanapján

Bója a szavak tengerén

épp úgy locsog buzog mossa a partot
a szavak tengerén az apály s a dagály
örök jövés-menéssel mint cserfes kitartott
nem szűnő beszéde növekvő borzadály

a nagy szavak döllyfösen csapongva jönnek
felém mindenem csupa tajték és permet
cseppjei csípnék mint a patakzó könnyek
s ígérnek el nem múló szerelmet

még akkor is ott is örökre e szó
harsogva bög és bögve kong
hátukon csuda-vidámság-sétahajó
mélyében részeg kapitány borong

mint minden szellemőse nyakalja a gint
vodkát rumot s ha nincs más vermutot
a nagy szavakra unottan legyint
szívesebben nyírná a pázsitot

s nézné hasmánt a parti homokban
amint a kis szavak fecsegő fodrosan
táncot járnak a fickándos habokban
és elszegődnek hozzám boldogan

bójaőrnek készülő viharok hátán
míg nagy szavakat küld felénk
az eszmék szemérmetlen álarcosbálján
egy szivárványos tünemény

ránk mosolyog s mi visszamosolygunk
akkor veszünk el úgy lehet
a nagy szavak hullámszegélyén
farkaséhes cápák keringenek

Egy nap a véletlenben

szeretnék már a véletlenben élni
át egy napot ne lássam végét-hosszát
a percek múlásától semmit nem remélni
csodálni nyárban is fagyos fát

és télben selymes simuló füvet
megannyi bomlott álomkép szeszélyét
nem érezni hogy valami muszáj
s kószolgatni a kalandok veszélyét

kifeküdni a sínek közé az éji
töltés megremeg de mégse jön vonat
tücskök jajonganak minden bokorból
s némán áldom jósorsomat

hogy ezt a verset sem kell befejezni
egyszer talán majd vége is kerül
de mi a vég? – fehérén hull a harmat
s orrom tövén vize csak egyre gyűl

Fényözönben

igyekszik igyekszik igyekszik
ó hogy igyekszik
a hegyipatak

egyenesen az erdei iskolától jön
jár a szája
hánykolódik
nem fér a bőrébe

de azért hiányzik belőle
a pettyes pizstráng
és a hűteni belésüllyesztett sör

levelek filléres árnyai úsznak
fodros színén
lepkék szökellnek lecsifocsi hullámai fölött

csak én állok tanácstalanul a partján
gyilkosan tűző naptól szikrázó szemmel
hogy jól látok ennyi fényözönben
vagy fennakadtam egy ócska
délibábon

Szomszédolás

alzheimer úr gondolt egy nagyot
cipőt húzott s átalbaktatott
a szomszédba hol parkinson úr lakott
s az ajtaján
kopogtatott
mire legott
be is bocsáttatott.

innen már minden csupa próza:

parkinson úr megkérdezte mit hozhat a kedves vendégnek
vizet vizet tikkadozott alzheimer úr
aki egy perc múlva tágra nyílt szemmel
kíváncsian bámulta a konyhából belépő ismeretlen férfit
aki végigöntözte a padlót a pohárból kiloccsanó vízzel

úgy látszik senki se tökéletes

Hamis fényjelek

bal szemem olcsó hűvös üveggolyó
messziről nézve élettől ragyogó
de micsoda élet az ami felvillan benne
és hamis fényjelet küld a végtelenbe

amerre a sínek elfutnak a nyári esőben
buján benőtte a gaz a távolságok tűnőben
vedlett vonat kúszik szügyig a vadkaporban
bal szemembe szikra szökik dugó a borban

Kézcsók

kézfejemet nézem
vizsgálgom
csak úgy

ráncos néhol pikkelyes
aszott kékes
erektől vízmosásos

az apámé volt ilyen
emlékezem
amikor jól belevágott egy fűrészszel s hogy el ne
vérezzen nekem kellett jól bekötöznöm
duzzadt és lüktetett

a nagyapám bezzeg
mikor kezét csókoltam neki
aranylakodalma napján
azt mondta nem érzi
száraz volt a keze mint a fa és hideg
soha többé föl nem emelte

kezemen a türemkedő bőr térképét olvasom
jövőre lesz az aranylakodalmam

Iszkoló

iszkol a tarka macska
a réten át
nem kergeti senki

látom rajta
biztosan tudja merre s miért
kell neki úgy sietni

nagyokat szökken úgy száguld
gondolatban tán
utolérem

ne itassa az egereket
majd hazahívja a hűség
macskási néni kérem

Látni a semmit

felpattan a szemem
hajnali négykor
hiába meresztem
még sötét van
a lehető legmélyebb sötét
szinte látni a semmit

ágyam mélyén fekszem
a mélysötét legmélyén
a legmélyebb csendben
a legsűrűbb éjszakában
a feneketlen éjszaka gyomrában
ahol a harmat születik
apró ködpamacsokban
s a völgyek árkok repedések mélyén
kicsapódva megül

körül a sötét végtelen
a magasságot kémlelem
de úgy is csak a mélybe látok

mélyen hallgatok
meg sem moccanok
tán el is szunnyadok
míg derengő kúszó terjedő áradó fényével
tetőtől talpig kitakar a reggel
nyersen szemembe világít

kelj fel

Cinkos gyülekező

valaha úgy reméltem
mindenfelé elhordoz majd a lábam
eljutok oda hol a madár sem jár
vagy ha jár is titokban teszi

azóta sok cipőt elszaggattam
mégsem jutottam messzebbre
csipcsup lehetőségeimnél
mentem amerre sodort az élet

majd mikor teljesen a magam ura
leszek amikor ébredéstől szemhunyasig
szabadon döntöm el hogyan s merre
csak győzzem kívárni

hamarosan már újra cinkosan gyülekeznek
a fecskék úgy tűnik szólítanak is
magukkal társasutazásra
s én még mindig csak nézem őket

meredten sóvárogva
de már végleg a padlón
szégyenszemre
legyőzve

Úrszemét

odafent nincsen nyugalom
az élet csupa vigalom
felvisítő harmonikával
feleselget a cimbalom

napok hetek surrannak el
mindig valaki énekel
s a fönti nóta dallamára
a világ vonagló táncra kel

leállni már nincsen erő
egyszer élünk hát üsse kő
ha szólnál is a hangod elvész
porral fojtja le az idő

mondataid mint úrszemét
úgy száguldoznak szanaszét
köd előttük felhő utánuk
sértik az Úr gyulladt szemét

Április elseje a Hyde Parkban

1. *Derűre ború*

kék az ég és zöld a fű
veszett a szél egyet fű
havat kavár kiderül
derűre ború

sétálni jó
járkálni kell
lassan de így érünk tova
úrlovasnak képzelve magunk
kinek lesántult a lova

ó Hyde Park
te régi szerelem
hadd töltsék benned egy egész napot
virágvasárnapján
április elsején
ajtódon kopogok
helyben vagyok

2. *Kit látnak szemeim*

szentségbe lépik így az ember
emelkedetten mintha nyomában
ott ólálkodna egy kósza szellem –
műfogsor a szájban

az ösvényeken hamar seprés nyoma
jobbról balra mutat
félénk tulipánsor szegélyez
valamennyi utat

virágvasárnap ez barka is bólint
felém amerre járok
s körülvesznek mint árva lelkek
a sorsukra hagyott virágok

kinek van kedve ily napra kelve
ide betörni mint elefánt
a porcelánboltba akit az ösztön
ideránt majd odaránt

sehol egy lélek bevallom félek
egy üres parkban tág a világ
minden megeshet s fejedre eshet
mit ügyesen rejtettek eddig a fák

távoli zugban hol árnyék és cút van
szakállas férfi téved elém
buenos pajtások nem ismerek rátok
s szemében rögtön kialszik a fény

plakátok sztárja pólók királya
gerillák egykori atyja motyog
én még ismerlek jó che guevara
te nem tudhatod hogy én ki vagyok.

3. Kopott feketében

Te semmit sem tudhatsz rólam,
de amit terólad először nekünk mondtak,
az is csak szólam
volt
valamikor 1958-ban
amikor eszme-kész kamasz voltam
s el se tudtalak képzelni
holtan

tényleg? – csak ennyit mond
és köhögés rázza
erre figyel, meg a lázra
mely kígyótűzet gyújt tekintetében
elnézem őt kopott feketében
megöszülve
keze remeg
de a szememben továbbra is ő az a remek
fickó ki szembeszállt
nyugaton a rendi világgal

mire jó ez a park
itt nem csak a szó de az álom is
száll szabadon
dacolva a kaszással

megérintem ő hagyja
gesztusom vissza nem adja
számára nulla vagyok

élet
ki még nem járta meg a mélyeket
nem szenvedett át éjeket
s nappalokat
s nem tódított még igazán
nagyokat
s mégis de vén lett...

4. Várakozás

előszobában váróteremben reptéren
buszállomáson a megbeszélt utcasarkon
a nagy platán alatt
a dombon
a dombhajlat mögött
hol senki se lát
és mégis a miénk az egész
világ

átéltem százszor
ezerszer
a várakozást

volt mikor eljött
máskor hiába vártam
de sem előtte
sem utána
nem volt olyan jó
mint a várakozás maga

hogyan mondjam el neki
aki ma is végigszenvedi
az érkezés és találkozás csalódásait
akit porig sújt a valóság
majd mindjárt fölemel a hit

hogyan magyarázzam el
hogyan érthető legyen
milyen egyoldalú
minden szerelem
mert mindenki a maga módján szeret
gyűlöl ármánykodik
de csak az mulat igazán aki
utoljára nevet

jó che guevara
hát feléd nyújtom kezemet

rekedt hangon szól: amigos,
sajnálom, de nem lehet,
jobb lesz hogyha mindörökre
eltemettek engemet!

5. Leprasziget

jobbkezét mutatja
jó che guevara
keze helyén póre csonk

megérinteném
de ő nem hagyja
jobb dolgom is lehetne

valamikor még
legénykorában
lepratelepre tévedt

beállt melléjük
de inkább közéjük
sorsukon bár osztozni

ha már nem segíthet
az ő keze sincs meg
leprasziget lerágta

új világ hírével
a hegyeket járta
igazságért lázítva

hiszi is meg nem is
rajongott népe is
comandantét élteti

az a sok jó szándék
sok meddő ajándék
terméketlen vajúdas

száll millió szép szó
annyi a megváltó
mindre kerül egy júdás

akit így szeretnek
végül csak feladják
emberfia így üzen –

csonkján a forradás
írason a pecsét:
hitszegő is hittel él

6. Csöndüzenet

ez a mi találkozásunk a hallgatásról szól
a vállalt némaságról
mikor a gondolatok is
duplajáratú láthatatlan
jól álcázott üregekbe bújnak

jó che guevara
halálodban
úgy tűnik megtanultad az élet
nagy leckéjét

a szónoklat a harsogás a szájmenés helyett
jó lesz odafigyelni a mások
zajára-jajára
okosakra vagy ostobákra
mit se számít

csak te légy aki odaadóan fülel
a világ lelke fölé hajol
ezernyi bajjal szembe menve
a halállal is dacol

cserfes eszelősök hírhedt ligetében
hosszan hallgattunk mi ketten:
fel-feltámadó szélsikolyt
pörögve tovaerregő motorzajba burkolva
a pusztulás apró jeleit
egymás ziháló enyhén hörghurutos
lélegzetén

mindent amivel ez az áprilisi csönd üzent nekünk
itt a Hyde Park távoli bozótos zugában
jó che guevara és én

KÉP-telen szövegek

Egy évvel ezelőtt, rekord idő alatt, valóságos erőltetett menetben szövegeket gyártottam egy fotóalbumhoz, amelynek szerzője igen jó barátom.

Az albumot s a képekhez illő szöveget félig-meddig felkérésre állítottuk össze, de hiába kaptunk hozzá némi támogatást, a kiadónak túl mélyen kellett volna a zsebébe nyúlnia ahhoz, hogy üzletileg is elégedett lehessen. Ha arra számított, hogy sóvár szerzőkként összetányérozzuk a hiányzó piculákat, nagyot tévedett. Fogtuk az egész munkát, s úgy ahogy volt, betettük a fiókba. Most meg ott csücsülnek: képek is, szövegek is.

Ahogy telt az idő, egyre jobban érdekelt: a nyilvánvalóan a képek segítségével és azok hatására született szövegek vajon önállóan megállnák a helyüket? Eredeti formájukban aligha, hiszen fagyöngyként tapadtak a képekre, a látvány annyi mindent elárul már az első pillanatban, hogy a szavak csupán a hézagokat töltik ki, a gondolatokat hosszabbítják meg bizonyos irányban.

De munkált bennem a kétely is: van-e egyáltalán jogom életre kelteni ezeket a szövegeket a képek szerzőjének engedélye nélkül? Hiszen szimbiózisunkat mindketten közös megegyezéssel vállaltuk, s a visszalépésben is ugyanilyen természetes konszenzus döntött. Merhetek-e ezek után maszek alkotóként előállni velük, alávetve őket némi esztétikai műtétnek is, hogy a hiányzó képek helyett is, önálló módon szólhassanak az olvasóhoz?

Képtelen helyzet szülte képtelen szövegek gyűjteményéből válogatom ki a következőkben azt a tekintélyes csokrot, amiről most úgy gondolom, hogy megérették a képtelen feladatra. Távolról sem érik utol a nélkülözni kénytelen képeket, de beszédesebbek az eredeti szándéknál.

TALPALATNYI

Apó s anyó reggel óta ássák, morzsolják a roppant földet, szűkülő körökben. Egymáshoz kényszeredettségükben mindjárt-mindjárt összeérnek a maradék, talpalatnyi földszigeten.

„Menjen odébb, kend...”

„Kend menjen odébb...”

„De nem, mert kend...”

Pedig már lépni se tudnának, a következő mozdulatra egyikük menthetetlenül belévesz a barázdák tengerébe.

A felásott terület meg csak nő, a talpalatnyi szigetcske fogy alattuk. S ha az is elfogy?

Fognak a szavak is, valaki odébb megy, talán végleg lelép, s marad utána az elmúlás bilincses mellkasi fájdalma, szúrása.

MEGOSZTOTT MAGÁNY

Az öregség találkozik a kályhasuttal. Ez, valahogy, elkerülhetetlen. Tisztességgel köszönnek egymásnak. Az öregség pedig, aki már jócskán eltörődött, csöndesen megkérdezi: „Öledbe fogadsz-e?”

A kályhasut eddig mindenkit befogadott, aki nála keresett menedéket. A fekete macska már régi-régi lakója. Miért ne fogadná be hát az öregséget is?

És ha már befogadta, akkor az öregség kénytelen megosztani a helyét a macskával, aki, mert régebbi vendég, tudja a szabályt: mindaddig ura maradhat a helyzetnek, amíg simulékonyan viselkedik.

Miért is ne tenné? Kedvére való az életfogytiglanig tartó, megosztott magány.

A REMÉNY KÖNYVE

Jól belekapaszkodik a könyvbe, úgy botorkál az úton, ajkait hangtalanul mozgatva. Morzsolja szutykos lapjait csöndesen, előre-hátra, az Ige kíváncsiaként. A betűk áradó rendje, az oldalak sorakozója, a könyvborítón a ráspolyos tapintású ujjak patinás nyomain a reményről szól a tisztulni vágyó lélek minden kimondatlan kérdése.

Belefér-e egyetlen könyvbe a világ?

És mi van az Első Lap előtt?

Hát az utolsó, a Záró Lap után?

Megszállottan lapoz előre-hátra, a koszlott táblák közötti sűrű tudásban, s már-már úgy tűnik, minden kérdésre készen áll a válasz, mire a könyv csattanva becsukódik.

ETTŐL EDDIG

Óriásbajszot növelni, ugyan, micsoda kunszt?

Merthogy azt méregetni, mutogatni kell mindegyre: ettől eddig...

Különben ki hinné el az efféle virtuskodó rekordot?

Ilyenkor segít egy fénykép, némi hírverés. Vagy épp egy bajszverseny, amire legtöbbször csak a bajszosak kíváncsiak.

Székelyföldön élve, azt hihetném, másutt alig van párja e pompás férfidísznek, s ha van, csak természetes, hogy gazdája kérkedik is vele.

De hát igaza van: aki ilyet tud produkálni, az talán több mindenre képes. Ismerheti az erdő-mező növényeit, az ég madarait, de tán még a Parasztbibliát is kívülről fújja!

KÉK PILLANAT

Az öregház falán valamikor szétömlött az ég kékje, de azóta senki nem siet letörölni. Ugyan, minek is tenné? Sőt, olykor még rá is kennek egy réteggel, hogy ami közben kopik és fakul, az hirtelen újra fölragyogjon.

Az élet ettől nem lesz se könnyebb, se szebb, de a tündöklő kékség folytán valahogy mégis összeölelkezik az ég a földdel. Amitől aztán az ember, ha házának fala mellé áll, látványosan fölmagasodik. A küszöbön elidőzve pedig valósággal uralja a teret.

A kékké váló pillanat egycsapásra embert farag az alázatosból, mert a magasság színét a falra vetítve álmodni késztet. Csupa kékes álmokképek sorakoznak a szemhéjak mögött, kártyacsomagként elkeveredve, amiből a legigazabbat kell kiválogatni – mert csak egyet mondhatunk. Ez a törvény.

UTOLSÓ ÚT

Mintha a lovak is tudnák, hová vezet az irdatlan sártengerré változott út. Pedig nem tisztük ezen töprengeni, meg aztán a felázott utak sarát az ő patáik is segítettek habosra verni.

Ha temető, hát temető.

Amúgy is vezetik őket, két oldalról, meg hátulról is. Más kezében a kantárszár és más kézben a gyeplő.

A menet kérlelhetetlenül tol mindent tova, ami előtte tartózkodik. Nyomására ki erre, ki arra szökken az örvényt vető latyak elől: remélt szigetre, még mélyebb dágványba. Egyesek kanyargósabbra veszik az utat, könnyed búcsút intenek: majd odébb, találkozunk!

Az út pedig makacsul egyfelé tart, mint a kikísértet megkönnyező esőlé: kátyúból kátyúba szökdösve, kanyargósan, a mindent elnyelő marasztalással dacolva, amerre az élen bukácsoló pap veszi az irányt...

JELENÉS

Előbb csak a régi templom mélysötétje homálylik, benne a megfoghatatlan sejtelemmel. Majd hirtelen, mint selyembe az olló, beléhasít a nyíló ajtó cikkoló fénynyalábja. Ezúttal mindent elöntő vakhomály. Majd egy derengő valami. Talán kézfej. Ujjak.

Valamivel feljebb, már-már világló, tolakodó szakáll. Apostolt látunk?

A kép lefagy és kontúros határt szab magának: eddig és ne tovább!

A jelenés ott áll és vár. De akár be is csörtethetne a képbe. Most mintha némán hívna. Nem is: szólít! Üzen! Micsoda egy titokzatos alak!

Mikor a homály színe a káprázatból bakacsiba fordul, ahogy megjelent, úgy el is tűnhet a következő pillanatban.

AGYAG-OTTHON

A fazakas házában nincsenek titkai: ajtó-ablak a műhelyre tárva. Mikor a fazakas dolgozik, akkor is otthon van. És amikor otthon van, akkor is dolgozik. Ez lenne életének circulus vitiosus-a? Önmagába záródó, hibás okoskodása? A fazakas reméli: talán mégsem csöbörből vödörbe. Amit formál, nem az utókornak, nem az öröklétnek csinálja. Haszonedényeivel makacsul járja a hegyi falvakat, távoli tájakat. Néha úgy tűnik: hiába.

Maholnap minden kiég körülötte: a tűzhely. A fal. A színek. A ráncok. Az erek a kézen. A halántékon.

Élete lassan beépül korsóiba. Beég az agyagba. Vele a mosolya. Kezének a simítása. Ki nem mondott gondolata.

Ül, korongja előtt, öntörvényű világ közepén. Ahol az agyag otthon van, és ahol agyagból van az otthon.

NAGYAPA

Csak nézem, pedig már nem él. Szembe könyököl velem, úgy fürkészh. Mert én még élek. Metszett arcának, nézésének szigorúsága örök mérték. 103 megélt évét egyenes derékka viselte. Túlélte Doberdót, a hadifogságot, túl egy újabb háborút, minden nyomorúságot. Emlékei tiszták. Szavai direktek. Száz év fölött az emberről minden jó elmondható.

Hogy rendtartó. Hogy bölcs. Világlátott. Igazságos. Következetes. Gerinces. Dolgos. Hogy család szerető... Szemében egy teljes élet fénye, s a felejtethetlen, írásba tett doberdói emlék: „Hull a golyó mint az eső zápora, de sok baka vére ömlik a porba...”

GÓBÉ SIVATAG

Mivé lettél, gyönyörű kaszáló, ott a Nagyhagymás alatt?

Milyen átok telepedett a tájra?

Mi ez a futóhomokkal telehintett sivárság a havasi világban, melyen most a legkisebb szélfúvás is csattanósan végigkorbácsol?

Hová lett faunád, flórád, zöldellő ragyogásod, útjaid szalagja?

Ki indul könnyű szívvel vándorútra e térkép-nem-látott sivatagban?

Ki tudja, merre vegye az irányt, ha nem menekülni, de haladni kíván az ember?

Ennyi panaszos góbéságnak se vége, se hossza, csak szállongó pora, kóválygó füstje...

RÖPPÁLYA

Valami gyors suhanású jel futott át egyből az égen. Volt – nincs.

Látogatásának nyomát – foszladozó kondenzcsíkját – hátra hagyta.

Mint az istállószagot az állatgondozó.

Mint füstszagot a szénégető.

Mint a szénaitatba oltott verejték szagát a kaszás ember.

Mint a dohánybűzt a csapos.

Mint kattogását a távolodó vonat.

Mint az elkészült ebéd páráját a csöndbe fúló déli harangszó.

És most már örökké itt marad, bennünk.

ILLATOK EMLÉKEZETE

Elég a száraz tétova tapintása, elég futó pillantást vetni a szirmokra s az illatok maguktól mesélnek.

Mondják, sorolják a történeteket; hogy ez így volt, pedig másképp kellett volna lennie. De aztán úgy hozta a sors, hogy mégsem úgy... Csak az a vasárnap... Az az ünnep... Az a mikor is volt csalódás... A későn feltámadt szánom-bánom...

Hogy fecseg ez a virágillat!

Nem is fecseg... Csak suttog, félszavakat szottyant, sejtet, alig hallani a hangját. Elkopott, megkérgesedett az ujjak bársonya.

A fanyar, tavaszi illatok hogy incselkednek!. Nyers föld szagával elegyesen. Nyugtalanítja a lelket a megkésett, fojtogató üzenet.

SZITAFÉNYKÉP

Naponta, anélkül, hogy tudnánk, vajon hány fotográfiát szalasztunk el, mialatt fénybe lépünk vagy a fény elé tartunk valamit?

Most például éppen egy szitával próbálkozik a kíváncsi kéz. És hirtelen rácsodálkozik a szem.

Milyen egyszerű, pontos, éles, jelentéses a földre vetített kép! Nahát!

És milyen természetes a kísérletező szándéka, hogy fénybe illesztett saját tárgyainak elemzője, csodálója legyen!

Az éppen jelenlévő fotográfusnak nem maradt más hátra, mint beemelnie e játszadózást a fotóba.

Ezzel kész is a szitafénykép.

PÁRBESZÉD ÉGI HATALOMMAL

A moldvai kolostorban szent könyvet olvas a pópa.

A fotós már másodszor jár nála vendégségben, de mintha megállt volna az idő. A pópa ugyanannál az asztalnál, ugyanazt a könyvet bújja.

A fotóst a kényszer hajtja: az első látogatás során készült képei egy baleset folytán megsemmisültek. Nem is remélte, hogy pár év múlva a történelem megismétli önmagát s ugyanúgy viszontláthatja egykori vendéglátóját.

A kolostori világ önkörébe záródó élmény, látvány és tanulság egyben. Az elszállt képeket lehetetlenség ugyan rekonstruálni, de a pópa a maga sajátosan meditáló, ájtatos módján a világ, élet és halál nagy kérdéseit véget nem érő, néma párbeszédben szembesíti az égi hatalommal, s jut el a végső válaszokig, akár ha a Tórát, a Szent Bibliát vagy a Sfânta Scripturát olvasná.

AZ ÓRA KÖRBEJÁR

Alig hogy felcseperedett és amolyan eladó lány lett, már következett is a lakodalom, majd az áldott állapot, a szülés, végül a keresztelő. De az idő nem áll meg: a lányát révbe juttató anya megunta földi létét. Az éppen csak anyává lett lánya, gyászba öltözve most maga is gyermekszívvvel kuporog: anyját siratná, tiszta szívvel, de mert saját gyermekét tartja a kezében, bánatát visszanyelve fásultan csitítja. Aki jobbra-balra forgatja kíváncsi szemét, és mindebből még nem ért semmit.

Ahogy nem értenek semmit, de már riadtan húzzák meg magukat a ház földjére telepedett pipék. Meg a kotló. De a macska már talán...

Mi azért tudjuk, hogy az óra körbejár. Csak a szerepek cserélődnek, s a szereplők váltják egymást...

TORBAN

A halottat elbúcsúztatták. Annak rendje-módja szerint eltemették. Most meg szigorú rendben a hosszú asztalokhoz ültek, s a hagyománynak megfelelően elfogyasztják a csángó galuskát.

Változnak az idők, recseg-ropog a hagyomány állványa is: a hosszú asztalra, ó jaj, itt is, ott is nájlön abroszt terítettek, mindenféle gyári dísszel kicicomázva, s rajta az étel is rikító színű nájlönedényekben kínálatja magát.

A toros asztalt körbeülők öltözkén is meglátszik: bomlóban a közösség. Már nem szorít senkit a szokás, csak aki továbbra is aláveti magát neki. De a gyász, a tor még egybeterel: a hosszú asztalnál, szűken ugyan, mindenkinek egyforma helye van.

KAKUKKSZÓRA

A felcsíki portán az a szokás dívik, hogy a kamrában függő szalonnához csak akkor nyúlunk, ha megszólal a kakukk.

Május elején aztán a gyümölcsfák felől hirtelen felhangzik a kakukkszó. Minél többet hallgatóznak, annál biztosabban harsog a madárszó.

Nosza hát, neki a válogatásnak!

„Ez jó lesz-e?”

„Talán inkább azt kéne...”

„De mégis, mintha ezt...”

„Vagy tán amaszt...”

Addig-addig válogatnak, míg a kakukk fogja magát és átrepül a szomszédba, hogy ott is megadja a jelt: szabad a gazda...

ÚTFÉLEN

A pózáló ember megáll az út szélén. Nyakában lóg a masina. Néz jobbra, néz balra: hogy s mint?

Arra jön egy szekér. Két flegma tehén imbolyog előtte.

Elöl, ostorral, az aprónép. Mögöttük, jól megkapaszkodva, a felnőttek.
A pózáló ember köszön, a szekéren ülők úgyszintén.
„Lepózálhatom, ahogy itt mennek?”
„Hát...”
Az útféli póza elkészült, a fogat elporoszkált s utasai azóta réges-régen célba értek.

FÉNYSZÜRET

Párával, füsttel, fénnel özönlő őszben szinte-szinte maguktól tisztulnak a kádak.
Szállást csinálnak a szőlőfűrtben duzzadó reményeknek. Semmi képzelgés: átlátni rajtuk!
Készülő varázslat, mi betölti a völgyet, s lehúzza a gyümölcsfaágat.
A szállongó homályban mindennek fénye támad.
A tekintet a tátongó árnyék mélyére hatol...

SIKÁTOR

Az út felfelé vezet.
Egyre nehezebb és magányosabb rajta a következő lépés. Majd az azt követő, s a következő is...
A gyászfeketébe burkolt lélek néma sikolya fagyos reggelként terül a tájra.
A tessék-lássék hó alól mindegyre kiütköznek a föld begyógyíthatatlan sebei.
Az emelkedő itt csak meghosszabbítja a ténfergést, az agóniát.
Pedig ez csak egy kis, öreges botorkálás a sikátorban. Egy egészen kis kaptató.
Mindig csak egy kicsi. És még egy kicsi. Na még!
És felérve, a csalódott ámulat: te jó ég, hová jutottunk?

VÍZSZINTESEN

Nagy urak vagyunk, amikor csak úgy, kéretlenül, türelmesen felöltöztetnek tetőtől talpig, a féltve őrzött, legjobb gúnyánkba. Érdekes, senki nem perel velünk semmiért, valahogy mi is úgy megcsendesedünk, nem ismerünk magunkra.
De ez még nem minden, mert eközben gyöngéden le is fektetnek, egy jó, kényelmes derékaljra, a fejet párnával támasztják alá, s nem is várják meg vele az estét, fényes nappal történik mindez, amikor senki se nyugszik, mert lám, mindenki talpon, aki él és mozog.
Nem úgy mi, akik, mondom, kimondhatatlanul nagy urak vagyunk, s akik a továbbiakban azt is megérjük, hogy úgy, ahogy lefektettek minket a derékaljra, most mindenestül felraknak egy szekérre, a szabad ég alá, mit számít az, hogy vízszintesen vagyok, mintha már nem is lennék a magam ura, mintha már nem is igen lennék, s mindenki más függőlegesen igazodik utánam, az úton, merre a szekér gördül, lassan, ahogy az állatok jónak látják.

FATEMPLOM SZELLEMEI

A kis, temetői fatemplomban nagy emberek szolgáltak, tartották csángó falustársaikban a hitet s a hovátartozás megannyi szikráját. Tárgyi és szellemi emléküik, örökségük megüli a puritán környezetet, beburkolja a templom gerendái alatt kóválygó temetői csendet.

Kántortanító dinasztíák egész sorát képzelem magam mellé a padra emléküik, hagyatékuk mai őre, gondnoka. Elvégre innen szálltak alá a földbe, végső megbékéléssel az eltávoztak.

A hajdani bibliamagyarázatok, kántorénekek, a rájuk adott lányhangú válaszok, testamentumok latin formulái, relikviák, öltözékek, keresztek, szent könyvek szellemteste elvegyül a temetőből érkező hűvös nyirkossággal. Ebből lesz a derengő pára és az olykor csúnyán hasogató derékfájás is.

SÁRIG VIRÁG LÁMPÁI

Mondják, augusztusi Mária-napkor a somoskai emberek csokor virágokat visznek magukkal a templomba szentelni, amit előtte való napon szedtek erdőn-mezőn, mert-hogy mindegyik virág jó valamire.

Jó lenne ezért aztán minden virágot ismerni s mindenikről mondani valamit: egy-egy történetet, vagy azt, hogy mire jó, miféle bajra használják. Szükség esetén pedig csak veszik elő, mert kéznél van.

Jó lenne efféle mindentudónak lenni, akár egy temetőben is, ahol még a korhadó fa és a sok jó virágok árnyékában, természetközeli nyugszanak az ősök. Ahol a sárig virág vidám lámpája világít itt is, ott is, a sírok közt s megannyi asszonyi kézben.

A KERTI PADON

Ülnek a kerti padon esetlenül, roskatagon. Mintha letette volna őket valaki, egy pillanatra. Falusi asszony és férfi néznek zavarodottan, nagyon komolyan szemközt. Mintha tartának mindenféle vallástól.

Ha megkérdezném: nagyon elfáradtak-e, gyanítom, azt válaszolnák, hogy ugyan, dehogy.

Éppen csak egy csöppet megpihennek.

Aztán majd folytatják, ahol abbahagyták.

Erről szól a kezek beszédes kényszerpihenője...

Meg a gondra sarkalló környezet...

Az ideig-óráig levetett, megtagadott kankópálca.

Kimondatlan, láthatatlan gondolataikon elúszik velük a nyikorgó kispad: életük kiszolgált nyughelye, mint egy közeledve is távolodó világ Noé-bárája.

Épp csak egy csöppet megpihennek.

Cseke Gábor – Született 1941. július 29-én Kolozsvárott.

Újságíró, költő, író. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem bölcsészkarán végzett (1962), 1962 és 2005 között az Ifjúmunkás, az Előre, majd a Romániai Magyar Szó belső munkatársa.

Főbb munkái: Déli harang (versek, 1967; <http://mek.oszk.hu/07800/07833>), Elvesztett birtokok (versek, 1969; <http://mek.oszk.hu/07700/07758>), Tornác (próza, 1970; <http://mek.oszk.hu/08100/08111>), A tuskó (gyerekregény, 1979; <http://mek.oszk.hu/08200/08249>), Érzelmes levelek (regény, 1980; <http://mek.oszk.hu/07800/07823>), Ellenállás (versek, 1980; <http://mek.oszk.hu/07700/07749>), Bármely rendelést vállalom (regény, 1982; <http://mek.oszk.hu/09500/09501>), Az ítélet születése (versek, 1983; <http://mek.oszk.hu/07800/07844>), A megtalált kulcs (elbeszélések, 1989; <http://mek.oszk.hu/09300/09342>), A bozót (regény, 1989; második, átdolgozott kiadás 2008; <http://mek.oszk.hu/08500/08534>), Álruhában. Mai kalandok (riportok, 1989), Kölcsönsorok. Mai román költők (2005; <http://mek.oszk.hu/10200/10204>), Tükörterem (válogatott versek, 2005; <http://mek.oszk.hu/08500/08536>), Lírai tőzsde. Fontos versek (2006; <http://mek.oszk.hu/07900/07983>), Csöndfűrészen zenéje (Álmodott versek, 2008; <http://mek.oszk.hu/07800/07892>), Székelyföldi malmok nyomában (Pro Print, 2008; Ádám Gyula fotóművésszel közösen); Jelentések – magamról. Emlékezés ellenfényben (Polis, 2009).

Internetes művei: Öböl – versek egy fotógyűjteményhez (<http://irodalom.elender.hu/obol>), Színes kenguru – Ötven fénykép és ugyanannyi vers a gyermekkorból, Mircea Florin Şandruval közösen (<http://mek.oszk.hu/02300/02354>), Milos könyve – napló (<http://cseke.atw.hu/milos>); Révkalauz. Szigorúan válogatott versek 1967-2008 (<http://mek.oszk.hu/07700/07743>); Fehér titok. Mai kalandok (riportok; <http://mek.oszk.hu/07700/07778>); Futóbolond. Három történet (<http://mek.oszk.hu/07700/07744>); A tolószék utasa (versfüzér, <http://mek.oszk.hu/07800/07843>); Krajczáros napló (kisregény; <http://mek.oszk.hu/08600/08664>); Kóválygások a Hyde Parkban * Szürke rímek (versek; <http://mek.oszk.hu/08500/08559>); Kölcsönsorok 2 (Mai román költők; <http://mek.oszk.hu/10400/10467>).